

תשס"ג (19 בפברואר)

יום ד', י"ז ב

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

עיבור בטבע

"אין מעברין את השנה אלא אם כן היתה צריכה מפני הדרכים ומפני הגשרים" [מסכת סנהדרין י"א,]. עיבור השנה נקבע כתיקון לטבע. על בימת העיבור ניצבים שני "כוכבים": שנת החמה [השמש], שהיא בת 365 יום, ושנת הלבנה [הירח] המורכבת משנים-עשר חודשים, שהם כ- 354 ימים. הפער בין שנת החמה לשנת הלבנה מצריך התאמה. "שמור את חודש האביב..." – מחייב איחוי בין מעגלי השמן של השמש והירח כדי לקיים את הפסח במועדו – באביב: "שמור את החודש שהוא סמוך לאביב, מפני אביב שיהא בזמנו" [ספרי, דברים, קס"ה]. תוספת של חודש [אדר] בשבע שנים בכל מחזור של 19 שנים [ר' להלן] באה ל"תקן" מעשה בראשית ולתאם בין מעגלי הזמן של המאורות הגדולים. עיבור השנה נקבע על-פי מצב הטבע. הכרזת העיבור היתה בחודש אדר **לאחר** בחינת בשלות הטבע. מצב הדרכים והגשרים, **סימני סוף חורף**, יקיצת הצומח מתרדמת החורף, מועד שיויון היום והלילה – היו מבחני-סף לעיבור השנה. בימים אלו של לוח שנה מתוכנן ומתואם מראש, פג תוקף תצפיות הטבע שהיו יסוד לעיבור השנה. בימים קדמונים, בחנו את נזקי החורף בתשתיות כדי שעולי הרגל האמורים להגיע בחג הפסח תהא דרכם מתוקנת: "בחמישה-עשר בו [באדר] קורין את המגילה בכרכין [ערים מוקפות], ומתקנין את הדרכים ואת הרחובות ואת מקואות המים ועושין כל צרכי הרבים..." [משנה שקלים פ"א מ"א]. עיבור השנה נעשה בחודש **אדר**, לפני חג הפורים [שמעתי פעם שזה נעשה **לקראת סוף** החודש, לאחר שכבר חגגו פורים, ואז היו זוכים לחגוג פורים פעם נוספת, בחודש אדר שני; דבר זה נראה לי מתאים יותר לעם שאוהב מטבעו לשמוח ולהסתכל תמיד בכוס החצי-מלאה: "ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר". כן תהיה לנו!]. **לאחר** בחינת מוכנות ובשלות הטבע לאביב. חוסר מוכנות הטבע לאביב וריחוק מועד שיויון היום והלילה מחודש אדר – גרמו להכרזת העיבור. הצורך בתיקון נזקי החורף והכנת התשתיות לאביב הצריכו השקעות כלכליות גדולות. בשבת שלפני ראש חודש אדר ב' [בעוד כ- 10 ימים] קוראים את "פרשת שקלים" [שמות ל']. פרשה זו באה לעורר את הלבבות לפתוח את כיסם ולתרום שקלים לתיקון נזקי החורף ולהכנת הדרכים לעולי הרגל לירושלים.

על הלוח העברי [המשך מאתמול]:

חשבון המולדות בקצרה – שני המאורות הגדולים שתלה אלוקים ברקיע השמים ביום רביעי ליצירה הם יסוד לחשבון **ימים, חדשים ושנים**, ככתוב: "והיו לאותות ולמועדים ולימים ושנים." [בראשית א' 14]

השמש – יסוד לספירת הימים. משזרחה פעם אחת עד שזרחה פעם שניה: יום אחד. וכמניין כל זריחותיה בשנה, כך מניין הימים של 24 שעות. השמש גם יסוד לספירת השנים. שכן מלבד סיבובה היומי, יש לה גם סיבוב שנתי, שכך היא נראית לנו מתרחקת מנקודת מרכז החל מאמצע הקיץ ועד אמצע החורף, ואז הימים מתקצרים והלילות מתארכים, ושוב מתקרבת לנקודה זו מאמצע החורף עד אמצע הקיץ ומתקצרים הלילות ומתארכים הימים. מעת שיצאה השמש מנקודת מרכז ועד ששבה אליה – שנה אחת, שהיא 365 ימים ו- 6 שעות בקירוב.

"כי לא יטוש ה' עמו, ונחלתו לא יעזוב." [תהלים צ"ד 14]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **רביעי**

בשמחה ובטוב לב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום ד', י"ז ב תשס"ג (19 בפברואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

[ספר התודעה]

{נמשך, בע"ה, מחר}

"כי לא יטוש ה' עמו, ונחלתו לא יעזוב." [תהלים צ"ד 14]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום רביעי

בשמחה ובטוב לב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל